

Innspill til Orkdal 2040

Samfunnsdelen:

5.2. utfordringer i planperioden.

Her bør i høyeste grad utfordringene rundt helse og eldreomsorg hvor blant annet økt levealder skaper store utfordringer.

Pkt. 12. Helse.

Det mangler totalt en omtale av Orkdal Sjukehus og DPS og BUP. For uten at en her har den nest største arbeidsplassen i kommunen er disse institusjonene også en meget vesentlig del av det kommunale helsetilbudet og bør derfor tas med i planen sjøl om dette ikke er kommunale enheter.

Det er nå kommet 2 stortingsmeldinger som i høyeste grad vedrører det kommunale helsetilbud.

Stortingsmelding nr. 12, En gledelig begivenhet.

Tidligere i år presenterte Bjarne Håkon Hansen stortingsmelding nr. 12 : En gledelig begivenhet, som beskriver det framtidige svangerskaps og fødetilbudet i Norge.

I forbindelse med presentasjonen ble de regionale helseforetakene pålagt i samarbeid med kommunen i nedslagsfeltet til eksisterende fødeavdelinger å utarbeide langsiktige planer for den enkelte fødeavdeling. Inntil så har skjedd tillates ikke andre endringer enn driftsmessige tilpassninger på den enkelte fødeavdeling.

Samhandlingsreformen.

Pasienten skal behandles på lavest mulig nivå i helsekjeden. Dette medfører at større deler av behandlingen overføres fra spesialisthelsetjenesten – sykehusene til primærhelsetjenesten. I utkast til plan sies det at reformen kommer. **Den er nå kommet.** Kommunen vil her stå overfor store utfordringer, både bygningsmessig og kompetansemessig. Reformen legger føringer for interkommunalt samarbeid, og det sies at en bør bygge opp enheter som betjener et befolkningsgrunnlag på minimum 20 000.

Begge de omtalte meldinger krever interkommunalt samarbeid.

Orkdal Kommune bør ta et initiativ innenfor det regionale samarbeidsforum for Orkla/Øyregionen. Innkall Daniel Haga, direktør for samhandling i Helse Midt-Norge, til første møte i samarbeidsforumet og lag en strategi.

Forslag : Det bygges ei ny fløy på Orkdal Sjukehus som drives av samarbeidende kommuner. En Interkommunal sjukeheim.

Levekår.

Indeks for levekår i Orkdal er lite lystelig lesning. Spesielt har vi høye tall på uføretrygdede, samt at levealderen i kommunen er blant de laveste i fylket. Her bør man gjøre tiltak.

Forslag:

Det startes et prosjekt i samarbeid med NAV , medisinsk personell og andre for å se på problematikken rundt uføretrygdede. Regelverket åpner vel for at en etter en tid skal revurdere status til en del brukere. Kanskje se på muligheten for tilrettelagt arbeid med mer.

Levealder.

At folk i Orkdal har en lavere levealder enn folk i andre kommuner er meget betenkelig. En burde (må) "gå bak tallene" for om mulig å finne årsaker og iverksette tiltak.

Forslag: Problematikken burde være meget aktuell som grunnlag for en doktoravhandling. Ta kontakt med NTNU, eventuelt sen en forespørsel til www.Ideportalen.no som vil viderebefordre henvendelsen til aktuelle fagmiljøer.

11 Oppvekst.

Mangler også her en omtale av andre enheter enn de kommunale, for eksempel Orkdal Videregående Skole.

Kommunen må synliggjøre hva en forventer og hva en kan bidra med for å få en fremtidsrettet videregående skole i kommunen.

En må også tenke over etablering av andre studietilbud enn de som i dag eksisterer. Hva med på nytt å sette i gang en desentralisert sykepleieutdanning. Norge vil i løpet av få år trenge 50 000 nye omsorgsarbeidere.

Savner dessuten litt mer grunnlag for framtidige utfordringer i skolen. Planen er i stor grad for lite konkret, og en mangler en konkret handlingsplan. Det finnes et godt grunnlagsmateriale om utfordringer, krav til skolebygg m.m som vedlegg til saken om utbygging av Grøtte skole.

Næringsutvikling.

I løpet av 10 år vil 1/3 av ungdommen ta en universitetsutdannelse. Dette er arbeidskraft med kompetanse som bør være attraktiv for Orkdal. Spørsmålet er: Har vi arbeidsplasser å tilby? Bør en ikke legge føringer i arealbruken i kommunen slik at en også tilrettelegger for slike arbeidsplasser? Er det da lurt å bruke store arealer av de mest sentrale industriområdene til å stable containere?

Det virker i dag som en har en industripolitikk basert på innfallsmetoden. Arealer tildeles i "hytt og pine". Den som kommer først til mølla osv.

Burde en ikke som når en skal lage et lappeteppes først bestemme seg for et mønster, og så aktivt hente virksomhet som passer inn i mønsteret?

Eksempel :

Vi vil etter all sannsynlighet få et unikt smelteverksmiljø på Grønøra. Kan det her ligge an for fellesfunksjoner som kommunen kan medvirke til? Hva med forskningssenter. Det etableres nå et nasjonalt senter for CO2 fangst ved SINTEF i Trondheim. Det burde være aktuelt med å utprøve teorier i praksis.

Bruk av fjernvarme :

Det snakkes blant annet om garternæring. Vi har et miljø i Orkdal i dag. Er dette noe å bygge videre på ? Ny lysteknologi gjør at fjernvarme blir mer lønnsom.

Landbruk - Lokal matproduksjon.

Kun Domus som i dag tar inn slike produkter. Legge press på matvarebutikker til å ta inn slike produkter.

Forslag :

Det opprettes 3 trainee stillinger i kommunen i samarbeid med industrien. Ungdom med relevant utdannelse får et 3 års stipend med jobb og utdanningsmuligheter med sikte på at en kan bli resurspersoner i lokalt næringsliv.

Klima og energiplan.

Denne inneholder en del gode forslag. Godkjenner imidlertid kommunestyret den foreslåtte store utbyggingen av Grønøra-Råbyggfjæra vil dette føre til utslipp langt over det en beregner å spare i energiplanen.

Det synes derfor dessverre som å bruke tid på denne planen er bortkastet.

Ellers er den manglende respekt og manglende forståelse av kommestyrets vedtak om sentrale føringer i planen 2040 som utvises nå blant annet med utspill om Råbyggfjæra med å skape misstillit til hele prosjektet. Dette bør prosjektledelsen tenke over.

Kanskje burde en styrke prosjektledelsen med personer med naturfaglig kompetanse.

Knut Bonvik